

Ders Adı : KAY 710 - SİYASET VE MEDYA
Ders Sorumlusu : Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR
Dönem : 2025 Akademik Yılı Bahar Dönemi
Bölüm : H.Ü. İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Siyaset Bilimi Doktora Programı

AÇIKLAMA: Bu ders programı, Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Siyaset Bilimi Doktora Programı öğrencileri için hazırlanmış olup, adı geçen dersin dönem boyunca işlenmesi hakkında öğrencileri bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Ders için, öğrencilerin farklı kaynaklardan okumalarını yapmaları ve derse katılmaları amacıyla aşağıda bibliyografik künyesi verilen kaynaklar önerilmektedir. Ancak isim olarak herhangi bir kaynak sınırlaması yoktur.

Dersin İşlenme Biçimi: Her öğrencinin, daha önceden belirtilmiş olan haftalık ders konusunu, verilmiş veya edindiği kaynaklardan okuyarak gelmesi ve derse aktif olarak katılması beklenmektedir. Ders, ders sorumlusunun insiyatifinde öğrencilerin katılımıyla tartışmalı bir biçimde işlenecektir. Ayrıca öğrencilerle kararlaştırılan ödev konuları hazırlanacak ve sırasıyla her hafta bir tanesi sunulacaktır. Ödev sunan öğrencinin yanısıra diğer öğrencilerin de olanaklı olduğu kadar, ilgili konuya hazırlıklı gelmeleri, tartışmaların verimliliği için bir gereklilik arz etmektedir.

Değerlendirme: Her öğrencinin hazırlayıp sunduğu ödev, dönem sonunda yazılı bir metin olarak ders hocasına teslim edilecektir. Ayrıca dönem ortasında arasınava için bir 'take-home exam' yapılacaktır. Bu iki ana işlemin yanısıra her öğrencinin derslerdeki tartışmalara katılım performansları da değerlendirmede gözönüne alınacaktır. Ödevle ilgili bilgi bu dökümanın son bölümünde verilmiştir.

DÖNEM PROGRAMI

KONU I: Tanışma, Ders Hakkında Öğrencilerin Bilgilendirilmesi, Ödev Dağıtımı ve Derse Giriş.

KONU II: İLETİŞİM VE KİTLE İLETİŞİMİ

KONU III: MEDYA VE SİYASET İLİŞKİSİ, ALGI YÖNETİMİ, PROPAGANDA VE SİYASAL PROPAGANDA

KONU IV: REKLAM, REKLAMCILIK VE REKLAMCILIĞIN TOPLUMSAL İŞLEVİ-SORUMLULUĞU.

KONU V: SİYASAL REKLAM, SİYASAL PAZARLAMA VE TÜRKİYE'DE SİYASAL REKLAMCILIK

ÖDEV SUNUŞLARI: SİYASAL PARTİLERİN PROPAGANDA VE REKLAM BİRİMLERİ, SİYASAL PARTİLERİN KAMPANYALARI

KONU VI: ADALET VE KALINMA PARTİSİ

KONU VII: İYİ PARTİ

KONU VIII: MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

KONU IX: CUMHURİYET HALK PARTİSİ

KONU X: HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ

KONU XI: SİYASAL PARTİLERİN REKLAM VE PROPAGANDA BİRİMLERİ VE KAMPANYALARININ KARŞILAŞTIRILMASI VE GENEL DEĞERLENDİRME

ÖDEVE İLİŞKİN AÇIKLAMA: Her öğrencinin; ödev olarak aldığı siyasal partinin reklam ve propagandadan sorumlu birimleri, bu birimlerin örgütlenme biçimi, çalışma sistemi, genel parti örgütlenmesi içindeki yeri, personel sayısı, görevli ve sorumlu personelin-birim başkan ve yardımcıları- adı ve görevleri, siyasal reklam ve propaganda konusundaki eğitim ve bilgileri, partinin ideolojisi -sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlar gözönüne alınarak-, temel taktik ve stratejileri, kullandıkları ana söylemleri, slogan, afiş vb.-bunlardaki ana mesajlar, resim ve görüntüler, hedef kitle, kullandıkları kitle iletişim araçları (TV, radyo, gazete, billboard, flama, bayrak, broşür, kitap, kaset vb.), propaganda ve reklama ayırdıkları bütçe -olanaklı ise partinin kuruluşundan bu güne kadarki-, beraber çalıştıkları reklam ajansları -olanaklı ise bu ajansları tanıtan kısa bir bilgi; örneğin, bu ajansların siyasal reklam ve propagandadan sorumlu uzman kişileri var mı? Yoksa sıradan reklamcılar mı bu işi yapmışlar ya da yapıyorlar? Çalıştıkları ajansları nasıl ve neden, kim vasıtasıyla tercih ettikleri, bu ajansların 'image-maker'ları ve çalışma stilleri- gibi bilgileri içeren ve gerekli analiz ve değerlendirmelerin yapıldığı birer ödev hazırlamaları gerekmektedir. Ödevlerin, online-dijital ortamda teslim edilmesi beklenecektir.

Ödev Son Teslim Tarihi: Öğrencilerle birlikte kararlaştırılacaktır.

- İyi ve verimli bir dönem geçirmeniz dileğiyle, hepinize başarılar.

XXXX

SONGAR, Ayhan (1984) "Genel Olarak Terör ve Türkiye'deki Terör Olaylarının Psikiyatrik Değerlendirilmesi", **Uluslararası Terörizm ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı**, Ank.: Ank. Üniv. Rektörlüğü Yayınları N0:88, ss.143-150.

"... Günümüzde politik propaganda vasıtası olarak kullanılan 'beyin yıkama' metodları son derece bilimsel ve ince, esaslı birtakım teknikler halinde geliştirilmiştir. Fertler, o fertlerin meydana getirdiği toplum, korkutulularak, sindirilerek, kandırılarak adeta kendi korkuları ile hipnotize edilmeye çalışılmaktadır ki, buna sosyal psikolojide 'korku hipnozu' diyoruz. Gene beyin yıkama sonucunda insanlarda 'neyin doğru, neyin yanlış' olduğu hükmünün, değer yargısının kaybı, teşevvüşü ve mefhum anarşisinin doğması beklenen, kaçınılmaz bir neticedir. Mütemadiyen değişen düşman hedefler, ard arda verilen 'slogan'lar ile kitlelerde şaşkınlık yaratılmakta, insanlar birbirine düşürülmekte ve neticede pasif, aldırılmaz, reaksiyon vermez hale getirilmektedir. Toplum, içine girdiği kaos halinde telkin edinmek istenen yeni fikirleri, zararlı da olsa, evvelden tamamen red ettiği şeylerden ibaret de bulunsa, pasif bir itaatkarlık içinde kabul etmektedir.

Menticide (ruhunu öldürme), beyin yıkamanın daha ileri bir şeklidir. Bunu, insanlara kendi fikrini telkin etmek suretiyle onları kullanma ve tahrip etme maksadına yönelik psikolojik müdahale metodu olarak tarif edebiliriz.

Bir diğer metod da Pavlov'un 'şartlı refleks' teorisinden kaynaklanan '*şartlandırma*' hadisesidir. Pavlov, insanın bütün reaksiyonlarının 'şartlı refleksler' halinde geliştiğini, herkesin belli şartlandırmalarla belli davranışlar içine sokulabileceğini iddia eder ve 'serbest irade'yi red eder. Şartlandırma suretiyle insanlar cinayet makineleri haline getirilebilmekte, gerekli 'tetik kelime'yi, 'slogan'ı duydukları zaman mekanik bir tarzda cinayet işleyebilmektedirler.

Pavlov psikolojisine göre 'konuşma', 'dil'de bir çeşit şartlı refleks hadisesidir. İnsan kelimeler vasıtasıyla düşünmeyi öğrenir ve düşünerek 'dil'i imal eder. Dolayısıyla 'dil', düşüncenin hem sebebi hem de neticesidir. Dil'siz bir düşünce tasavvur edilemez. Kelimelerin tonları, sesleri, manaları ayrı ayrı şartlandırıcı değer taşımaktadır. Kullandığımız kelimelere, dile hakim olan, düşüncemize de hakim olacak;

onu, istediği şekilde yönlendirebilecektir. Bu stratejiyi planlayan *kamuoyu mühendisleri* de son yılların soğuk harp uzmanları arasında yer almışlardır.

'*Güdümlü kamuoyu*', Pavlov'cu teknisyenlere göre iyi bir propaganda çalışmasının sonucudur. 'Faraziyelerinizi ve telkinlerinizi mekanik bir şekilde tekrarlayın. Sizinle aynı fikirde olmayanları ve muhaliflerin haberleşme imkanlarını elinizden geldiğince azaltın' prensibi şartlandırma metodunun ana unsurunu teşkil eder. Böylece totaliter rejimlerce idare edilen toplumlarda kendi kendilerine düşünen, değer yargıları ve kıymet hükümleri olan şahıslar kaybolmuşlardır. Hertürlü tartışma ve itiraz yasaktır ve red edilir. Şahsın kendi fikirlerini ifade etmesi, hatta şahsi duygu ve teesürler bile yasaklanmıştır. Yurt dışındaki toplantılardan birinde bir gazeteci ile görüşüyordum. Kendi memleketlerinde 'basın hürriyetinin sonsuz, sınırsız olduğunu söylüyor ve samimiyetle ilave ediyordu: "Biz hükümeti desteklemekte sonuna kadar hürüz (!)".

... Kamuoyu mühendisleri, anarşi mimarları toplum için de aynı şeyi yapmak isterler. Toplumu huzursuzluk içine sokarlar, yalan haber yayarlar, değişik sloganlarla mefhum karmaşası meydana getirirler. Kullandıkları en etkili silah 'dil'dir. Dili bozmakla düşünceleri değiştirirler. Birbirine zıt manalı mefhumları aynı kelime ile ifade etmeye başlarlar. Mesela, 'müdafaa' ve 'iddia'ya 'savunma', 'şerefli' ve 'kibirli'ye 'onurlu' demek gibi... Zamanla toplum gittikçe artan bir huzursuzluk içine düşer. Artık bilgi kaynakları kesilmiş, insanlar birbirini anlayamaz, birbirine güvenemez hale gelmiş, 'pozitif feed-back' başlamıştır. Sistem, tahribe doğru giderken yapacakları müdahale ile kendi istikametlerine çevirir, kendi düzenlerini yerleştirirler. Bu arada bilgi yollarının kesilmesi o kadar aşikardır ki, bu gidişe 'dur' diyebilecek kişilerin, toplumu idare etmekle vazifeli şahısların nereye gidildiğinden haberdar olmamaları oyunu dışardan seyredenlerce hayretle karşılanır. İşte dünyanın bir çok yerlerinde, bir zamanlar memleketimizde de sergilenen oyun budur. Eski Yunan tragedyalarındaki 'deus ex-machina', 'sistem dışındaki kuvvet' gelip Gordion'un düğümünü çözünceye kadar cemiyeti sarsmak, silkelemek ve kendi istedikleri potaya döküp diledikleri düzeni kurmak!..."(ss.145-148).